

2008/4

Afgiftekantoor: Brussel X 1/2219

Windenergie in opmars

Zin om voor Greenpeace
te werken?

DOSSIER :
**Greenpeace in
Afrika**

GREENPEACE

Magazine • Driemaande lijks • Winter 2008 • December - januari - februari - februari • 20ste jaargang • nr 80

www.greenpeace.be

Het milieu redden, een race tegen de tijd

Het is voor mij een eer en een groot genoegen om voor de eerste keer in het magazine te schrijven! Ik vind het een fantastische kans dat ik de leiding mag nemen van een belangrijke organisatie als Greenpeace, die al zoveel successen heeft geboekt en in België meer dan 100.000 sympathisanten telt. Tegelijk is het ook een enorme uitdaging.

Die uitdaging heeft minder te maken met de organisatie op zich, die Peter De Smet gedurende vijf jaar schitterend heeft geleid, maar vooral met de dringende nood om onze inspanningen te versterken om de versnelde achteruitgang van het klimaat en de biodiversiteit aan te pakken.

Als onafhankelijke milieuorganisatie hebben wij de verantwoordelijkheid om druk te blijven uitoefenen op de beleidsmakers en om het grote publiek te sensibiliseren, als we de race tegen de tijd willen winnen.

Dat is geen gemakkelijke taak in tijden waarin alle aandacht in België opgeslorpt wordt door de eindeloze politieke crisis. En nu is er de financiële crisis, waarvan het einde al evenmin in zicht is. De ongerustheid die we allemaal voelden toen de grootste banken begonnen te wankelen was logisch en terecht. De crisis zal waarschijnlijk gevolgen hebben voor onze manier van leven. Toch moeten we van deze gelegenheid gebruik maken om ons economisch en financieel systeem duurzamer te maken. We moeten stoppen met winst te willen maken op korte termijn zonder rekening te houden met het milieu en de sociale gevolgen. Dat zal niet eenvoudig zijn, maar de huidige context biedt unieke mogelijkheden voor verandering.

In onze geglobaliseerde wereld wordt Afrika aan zijn lot overgelaten. Het continent worstelt met politieke problemen en armoede en is bijzonder kwetsbaar voor bedrijven die de kostbare grondstoffen willen plunderen. Het geweld in het oosten van Congo herinnert ons daaraan. Het is een zware en complexe uitdaging om de mensen in Afrika een waardig bestaan te geven. Greenpeace is trots dat het in november twee Afrikaanse kantoren heeft geopend, in Kinshasa en in Johannesburg. We zullen op het terrein alles in het werk stellen om de natuurlijke rijkdommen van het continent te verdedigen, ook al weten wij dat dit maar een druppel op een hete plaat is. Het Belgisch kantoor heeft actief meegeholpen bij het oprichten van Greenpeace in Afrika, ook dankzij uw steun. Wij houden u zeker op de hoogte van onze verwezenlijkingen ter plaatse. In dit magazine vindt u alvast een dossier over de uitdagingen waar we in Afrika voor staan.

Bedankt voor uw vertrouwen en we hopen dat we op u kunnen blijven rekenen.

Michel Genet
Directeur Greenpeace Belgium

2008/4 Winter

[INTERNATIONAAL]

- 3** **Blik op de wereld**
In vogelvlucht een kijk op acties in alle hoeken van de wereld
- 4-5** **Giftige stoffen**
Ghana, een nieuwe stortplaats voor onze afgedankte computers
- 6** **Klimaat**
Help het klimaat niet naar de kolen!
Een overwinning: geen kernenergie in Turkije

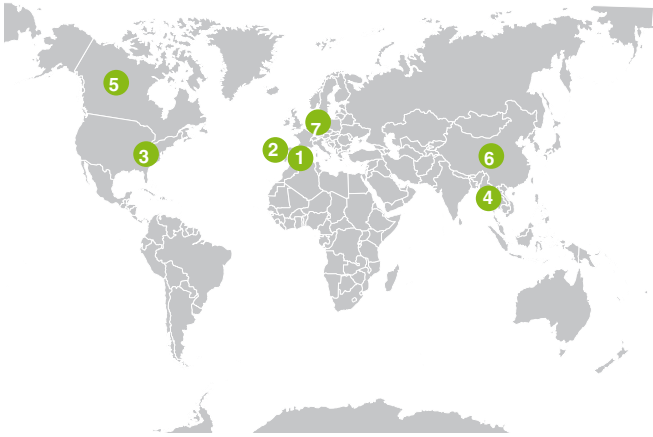
[IN BELGIË]

- 7** **Klimaat**
Windenergie in opmars
- 8-9** **Klimaat**
Er is hoop voor de Europese energieproductie
Op straat voor het klimaat op 6 december 2008
- 10** **Klimaat**
CO₂-regels voor auto's: de laatste loodjes...
Mobilisatiedag tegen een nieuwe snelweg in Luik
- 11** **Biodiversiteit**
Op tournee om de Indonesische bossen te beschermen
In actie voor ggo-vrij veevoeder
- 12-14** **Greenpeace en u**
Michel Genet, de nieuwe directeur van Greenpeace Belgium
Uw mening telt
Zin om voor Greenpeace te werken?

[DOSSIER]

Greenpeace opende zijn deuren in Afrika. De kantoren in Zuid-Afrika en Congo zijn in november 2008 feestelijk geopend. In Senegal is het nog wachten tot eind 2009 of begin 2010. De uitdagingen in Afrika zijn talrijk. Greenpeace zal zich er vooral concentreren op de klimaatverandering, de ontbossing en de overbevissing. Het is een unieke kans om op het terrein te ijveren voor de bescherming van het milieu, waar ook de lokale bevolking beter van moet worden.

Greenpeace magazine wordt gemaakt voor de sympathisanten van Greenpeace in België ■ **Redactie en vertaling:** Joke Buts, Lieve De Meyer en Caroline Veter ■ **Concept:** Griet Wittoek ■ **Druk:** Massoz ■ **Gedrukt op** Cyclus Print, 100 % gerecycleerd, niet chloorgebleekt papier ■ **Werken mee aan dit nummer:** Fawaz Al Bitar, Philippe Cornélis, Jona De Leye, Peter De Smet, Jonas Hulsens, Karen Janssens, Elysabeth Loos, Daniela Pichler, Joeri Thijs, Jan Vande Putte ■ **Foto cover:** © Greenpeace/Ose ■ **Verantwoordelijke uitgever:** Michel Genet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, tel 02 274.02.00, fax 02 274.02.30 ■ **Greenpeace** is een onafhankelijke, geweldloze en niet politieke organisatie die tot doel heeft milieubedreigingen aan te klagen en oplossingen aan te dragen. Greenpeace steunt enkel op giften van sympathisanten.
www.greenpeace.be. Bank 001-1380706-84. Erkenningsnummer: P501034

3 VERENIGDE STATEN Deze dakloze ijsbeer bedelt in de straten van Washington DC. De Amerikaanse kunstenaar Mark Jenkins bedacht dit concept voor Greenpeace om de lijdensweg van de ijsberen aan te klagen. Het poolijs op de Noordpool smelt door de opwarming van de aarde en de dieren zien hun leefgebied onverbiddelijk inkrimpen.

1 SPANJE Actievoerders schilderden de slogan 'Stop CO₂' en bevestigden een masker op een Osborne stier in Madrid. Op die manier willen ze dit symbool, dat in Spanje overal langs de kant van de weg staat, beschermen tegen het toenemende autoverkeer. De Europese Unie werkt momenteel aan een nieuwe regelgeving om de CO₂-uitstoot van nieuwe auto's te beperken.

4 THAILAND Duizenden mensen fietsen door de straten van Bangkok. Greenpeace riep op om deel te nemen aan deze auto-loze zondag in september. Met deze tocht willen de deelnemers aandacht vragen voor de problematiek van de klimaatverandering en iedereen oproepen om zelf iets te doen om de CO₂-uitstoot te verminderen.

2 PORTUGAL In de haven van Aveiro blokkeren actievoerders van Greenpeace vier schepen die bekend staan omdat ze vaak illegaal vis vangen. De Red, de Caribe, de Brites en de Aveirenses begaan de ene overtreding na de andere: ze overschrijden de toegestane visquota, maken gebruik van verboden vistuig, veranderen voortdurend van eigenaar, ... Het schip de Red staat zelfs op de zwarte lijst van de Europese Unie. Logisch gezien had Portugal dit schip de toegang tot de haven moeten weigeren, maar dat is dus duidelijk niet gebeurd. Dit wijst erop dat de Portugese regering niet bereid is om de piraatvisserij aan te pakken.

5 CANADA In Montreal bezetten actievoerders het hoofdkantoor van AbitibiBowater, een groot Canadees houtkapbedrijf. Een aantal van hen wisten door te dringen tot in de bedrijfsgebouwen. Ze ketenden zich vast aan de toegangspoorten en verstoorden zo de activiteiten van de belangrijkste producent van krantenpapier ter wereld. Het bedrijf verwoest elke dag oeroude Canadese bossen. Het zijn complexe ecosystemen die essentieel zijn voor het behoud van de biodiversiteit en het evenwicht van het wereldwijde klimaat.

6 CHINA Greenpeace publiceerde een nieuw rapport dat aantoonde dat de klimaatverandering ook ernstige gevolgen zal hebben voor de honger in de wereld. De landbouw lag lang aan de basis van de economische en sociale ontwikkeling in China en speelt ook vandaag nog altijd een belangrijke rol. Maar de klimaatverandering heeft steeds meer impact op de landbouwproductie. Waterschaarste, extreme weersomstandigheden en ziekten verwoesten vaak de oogst. Op termijn dreigt de voedselzekerheid in China daardoor in het gedrang te komen...

Ghana, een nieuwe stortplaats voor onze afgedankte computers

In april 2008 trok een team van Greenpeace met een fotograaf naar Ghana. Onze afgedankte elektronica wordt vaak illegaal naar het land uitgevoerd. Greenpeace onderzocht in welke mate giftig elektronisch afval de omgeving besmet. Het resultaat is schrijnend en toont aan dat er dringend milieuvriendelijkere elektronica geproduceerd moet worden.

Greenpeace trok eerder al naar plaatsen in China en India waar elektronisch afval verwerkt wordt. We sprokkelde er verbijsterende getuigenissen bijeen. De analyse van de stalen die we op het terrein namen bevestigde wat we met onze eigen ogen hadden gezien. De omgeving is zwaar besmet door giftige stoffen en de arbeidsomstandigheden zijn schadelijk voor de gezondheid.

Sinds kort herhaalt deze geschiedenis zich in Ghana, een kuststaat in West-Afrika. In april 2008 trok Greenpeace er naartoe nadat het bewijzen in handen had gekregen dat er elektronisch afval naar Ghana wordt geëxporteerd. Op de twee sloopplaatsen van het land vonden we inderdaad duizenden oude computers van Europese, Japanse en Amerikaanse merken. We identificeerden apparaten van Philips, Sony, Microsoft, Nokia, Dell, Canon en Siemens.

Kinderen betalen de rekening

Tussen al dat afval zijn arbeiders druk in de weer. Velen van hen zijn kinderen, vooral jongens. De meesten zijn tussen elf en achttien jaar oud, maar sommigen zijn amper vijf. Veel van deze jongeren worden door hun ouders hier naartoe gestuurd om een beetje geld te verdienen. Dat sturen ze dan naar huis, vaak in het noorden, een van armste streken van het land.

De arbeiders halen de computers met heel primitief materiaal uit elkaar. Gewoon met een steen of zelfs met hun blote handen. Ze scheiden de metalen onderdelen van de rest. Vooral aluminium en koper zijn waardevol en worden achteraf weer verkocht. Het plastic en de kabels die overblijven, belanden op een vuilnisbelt of worden verbrand. Bij het verbranden komen vaak giftige dampen vrij. Ze vervuilen de lucht en zijn ook schadelijk voor de gezondheid van de arbeiders en de mensen die in de buurt wonen. Op het terrein sprak Greenpeace met Mohammed Hassan. Hij vertelde dat de arbeiders ziek worden van de giftige rook.

Hoe komt ons afval in Ghana terecht?

De markt voor elektronica breidt zich duizelingwekkend snel uit. Tegelijk gaan onze gsm's en televisietoestellen steeds minder lang mee. Als gevolg daarvan stapelt het elektronisch afval zich op. Duizenden tonnen worden uitgevoerd naar ontwikkelingslanden, waaronder Ghana.

Officieel is het verboden om afval uit Europa uit te voeren naar ontwikkelingslanden. Maar handelaars met weinig scrupules zoeken en vinden wel een uitweg. Zij stoppen het elektronisch afval in containers die zogezegd tweedehandscomputers bevatten, die wel mogen worden uitgevoerd. Bij aankomst vertrekken de toestellen meteen naar de plaats waar ze uit elkaar gehaald worden... Volgens het Ghanese Agentschap voor Milieubescherming werkt het land momenteel aan richtlijnen om de invoer van afgedankte elektronica aan banden te leggen. Dat is een belangrijke stap. Er moet ook gecontroleerd worden of de wetgeving die de uitvoer van ons elektronisch afval verbiedt nageleefd wordt. Daarnaast moet het probleem aan de basis worden aangepakt en moet er dus elektronica geproduceerd worden zonder giftige stoffen.

Gevaarlijke giftige stoffen

Om meer te weten te komen over de vervuiling in Ghana nam Greenpeace stalen van het slijk en het slib. We lieten ze analyseren in het wetenschappelijk laboratorium van Greenpeace aan de universiteit van Exeter in Groot-Brittannië. De resultaten sluiten alle twijfel uit: de stalen bevatten allerlei giftige stoffen, waaronder grote hoeveelheden lood. Er werden ook ftalaten aangetroffen, waarvan bekend is dat ze de vruchtbaarheid kunnen schaden, en chloorhoudende dioxines, die bijzonder kanker-
verwekkend zijn.

Milieuvriendelijker produceren: het kan!

Greenpeace vindt dat er een eind moet komen aan deze situatie die zo schadelijk is voor het milieu en voor de gezondheid van de arbeiders. Niet enkel in Ghana, maar ook in China, India en Pakistan. De belangrijkste verantwoordelijken voor deze situatie zijn de electronicaproductanten. Greenpeace zet de bedrijven al enkele jaren onder druk door hen tegen elkaar uit te spelen! Om de drie maanden actualiseren wij onze 'Guide to Greener Electronics'. Dat is een klassemment dat electronicaproductanten rangschikt op basis van de inspanningen die zij leveren om onder andere giftige chemische stoffen uit hun producten te weren. En met resultaat. De bedrijven komen langzaam maar zeker in beweging: Nokia en Sony Ericsson verkopen nu gsm's zonder pvc en broom. Ook de nieuwe iPod van Apple is vrij van deze giftige stoffen. Nintendo blijft wel hopeloos achteroplopen. Op termijn wil Greenpeace dat de volledige electronicasector milieuvriendelijker wordt. De bedrijven moeten producten maken zonder giftige stoffen en minder CO₂ uitstoten. Ze moeten hun afgedankte toestellen ook inzamelen en die op een milieuvriendelijke manier verwerken. Op die manier kunnen we vermijden dat er giftige elektronica op de afvalbergen in ontwikkelingslanden terecht komt.

centen rangschikt op basis van de inspanningen die zij leveren om onder andere giftige chemische stoffen uit hun producten te weren. En met resultaat. De bedrijven komen langzaam maar zeker in beweging: Nokia en Sony Ericsson verkopen nu gsm's zonder pvc en broom. Ook de nieuwe iPod van Apple is vrij van deze giftige stoffen. Nintendo blijft wel hopeloos achteroplopen. Op termijn wil Greenpeace dat de volledige electronicasector milieuvriendelijker wordt. De bedrijven moeten producten maken zonder giftige stoffen en minder CO₂ uitstoten. Ze moeten hun afgedankte toestellen ook inzamelen en die op een milieuvriendelijke manier verwerken. Op die manier kunnen we vermijden dat er giftige elektronica op de afvalbergen in ontwikkelingslanden terecht komt.

– Caroline Veter

■ Wat kunt u doen?

Bent u van plan om een nieuwe computer of gsm te kopen? Raadpleeg onze 'Guide to Greener Electronics' op www.greenpeace.org/giftigestoffen

- 1** Dit lijkt wel een apocalyptisch landschap.
- 2** Vaak halen kleine jongetjes de elektronica uit elkaar.
- 3** Het koper dat deze arbeider draagt, heeft nog een zekere waarde en zal verkocht worden.
- 4** Vaak werken de arbeiders met de blote handen.
- 5** Onze afgedankte computers worden vaak uit elkaar gehaald in ontwikkelingslanden, zoals hier in Ghana.

Help het klimaat niet naar de kolen!

De Rainbow Warrior doorkruist de zeeën en oceanen van de Filipijnen via Israël naar Denemarken om campagne te voeren tegen steenkool. Op zee voert de bemanning actie tegen steenkooltransporten. In de verschillende havens waar het schip aanmeert probeert Greenpeace zoveel mogelijk mensen te overtuigen dat het hoog tijd is om het klimaat te redden en af te stappen van deze vervuilende energiebron.

September 2008: actievoerders ontrollen een spandoek om te protesteren tegen een groot vrachtschip dat steenkool aanvoert voor een Turkse elektriciteitscentrale.

Alle acties op zee en aan land hebben hetzelfde doel: ijveren om af te stappen van steenkool, een energiebron die bijzonder veel CO₂ uitstoot. Maar steenkool lijkt moeilijk te verslaan. 40 % van alle stroom ter wereld is afkomstig van deze fossiele

brandstof. En veel landen blijven in steenkool investeren. Duitsland heeft plannen voor de bouw van 24 steenkoolcentrales en de Verenigde Staten spreken zelfs van 150 nieuwe centrales. Dit overwicht van steenkool is absurd. Om

te vermijden dat de klimaatverandering dramatisch wordt, moet de wereldwijde CO₂-uitstoot vanaf uiterlijk 2015 drastisch beginnen dalen en moeten we zo snel mogelijk evolueren naar een nuluitstoot⁽¹⁾. Een groot deel van de oplossing ligt in een energie[r]evolutie⁽²⁾ op wereldschaal. Dat betekent: een beroep doen op hernieuwbare en milieuvriendelijke energiebronnen zoals wind, zon, biomassa, ... Zonder te vergeten dat energie besparen natuurlijk het meeste oplevert. Die boodschap zal Greenpeace overbrengen aan de onderhandelaars die in december samenkomen in het Poolse Poznan op de internationale VN-klimaatconferentie. Zij moeten daar de basis leggen voor een akkoord om de CO₂-uitstoot te verminderen na 2012, in opvolging van de huidige engagementen van het Kyoto-protocol.

– *Caroline Veter*

⁽¹⁾ De CO₂-uitstoot wordt gecompenseerd door de natuurlijke opslag ervan (door herbebossing, ...).

⁽²⁾ Beschikbaar op www.greenpeace.be (publicaties)

Een overwinning: geen kernenergie in Turkije

Turkije had gehoopt binnenkort ook over een kerncentrale te kunnen beschikken. Maar het land moet zijn ambities nu opbergen, omdat er geen bedrijven bereid zijn om die centrales te bouwen. Dat is een goede zaak: kernenergie is niet alleen gevaarlijk en vervuilend, maar ook heel duur.

De Turkse minister van Energie polste zes bedrijven over de bouw van kerncentrales in Turkije. Vijf daarvan wezen het aanbod af, omdat de Turkse staat niet voldoende financiële garanties kon bieden. Slechts één Russische onderneming verklaarde zich bereid om in te zetten op kernenergie in Turkije. Maar omdat er dus geen concurrentie was bij de openbare aanbesteding, moest de regering haar plannen laten varen.

Turkije had waarschijnlijk gedacht dat kernenergie een middel was om snel en goedkoop te voldoen aan zijn energiebehoeften. Maar dat klopt niet. Veel bedrijven weigeren te investeren in kernenergie zonder steun van de overheid. Kijk maar wat er vandaag gebeurt in Finland en Frankrijk, de twee enige landen in West-Europa waar momenteel kerncentrales worden gebouwd. De bouw van de Finse centrale heeft al drie jaar vertraging opgelopen. En het prijs-

kaartje ligt nu al 1,5 miljard euro hoger dan oorspronkelijk voorzien. Hetzelfde scenario geldt voor de bouw van de Franse centrale in Flamanville.

Greenpeace stelt al jaren dat kernenergie financieel niet rendabel is zonder vette subsidies. De projecten in Frankrijk en Finland, en nu dus ook in Turkije, lijken dat alleen maar te bevestigen.

– *Jan Vande Putte*

Windenergie in opmars

Steve Sawyer zet zich al jaren in voor de promotie van windenergie, eerst bij Greenpeace en vandaag bij de GWEC⁽¹⁾. We hadden een gesprek met hem over de ontwikkeling van windenergie wereldwijd en over de landen die op dit terrein baanbrekend werk hebben verricht.

Hoe is de overstap van Greenpeace naar de GWEC verlopen?

Dat is vrij vlot gegaan, omdat een deel van het werk eigenlijk hetzelfde is. En aangezien Greenpeace en de windenergiesector al jaren zij aan zij werken, kon ik enkele projecten opstarten met mijn pet van Greenpeace op en afwerken met die van de GWEC!

Hoe evolueert windenergie wereldwijd?

De laatste jaren kent de windenergiesector een echte opmars. Kijk maar naar de cijfers voor 2007: over de hele wereld zijn in één jaar voor bijna 20.000 MW windmolens geplaatst, waarvan 8.500 in Europa. Dat betekent voor Europa 40 % van al het nieuw geïnstalleerde vermogen!

Aangezien de vraag naar windturbines hoger ligt dan wat de sector kan produceren, zijn de vooruitzichten heel positief. We verwachten dat de groei van 20.000 MW per jaar tegen 2012 stijgt tot 36.000 MW. Het huidige wereldwijd geïnstalleerde vermogen van 100.000 MW zou daarmee toenemen tot 240.000 MW. Voor de periode na 2012 is het moeilijk om betrouwbare voorspellingen te maken, maar tegen 2020 zouden we 1.000.000 MW willen bereiken. Daarmee zou het mogelijk zijn om ongeveer 12 % van de wereldwijde stroomvoorziening te leveren (of 30 % tegen 2050!), tegenover 1 % vandaag.

En hoe zit het met de werkgelegenheid in de sector?

Deze sector stelt bijna 400.000 mensen over de hele wereld rechtstreeks tewerk. Naar verwachting zal dit cijfer tegen het einde van dit decennium oplopen tot ongeveer 500.000 en tot 1,5 miljoen of meer tegen 2020.

Hoe doet windenergie het in vergelijking met de andere energiebronnen?

In 2007 kende windenergie de snelste groei, voor het eerst zelfs sneller dan aardgas. In de ontwikkelingslanden neemt het gebruik van steenkool evenwel dramatisch toe – een trend die absoluut moet worden

Voor Steve Sawyer overstapte naar de GWEC, werkte hij dertig jaar voor Greenpeace. Hij stond onder andere aan het hoofd van het kantoor in de Verenigde Staten en van Greenpeace International. Hij leidde ook verschillende delegaties van Greenpeace, onder andere bij de bespreking van het Kyoto-protocol over de klimaatverandering en bij de Top van de Aarde van Johannesburg in 2002.

afgeremd. Over kernenergie wordt veel gesproken, maar er worden heel weinig centrales gebouwd en volgens het IEA⁽²⁾ zou het aandeel van kernenergie in de wereldwijde stroomvoorziening tegen 2020 wel eens lager kunnen liggen dan vandaag. Dat valt deels te verklaren doordat een groot aantal centrales de komende tien jaar de deuren moet sluiten en doordat er maar weinig nieuwe installaties gebouwd worden.

Welke landen zijn koploper op het vlak van windenergie?

Eind 2007 waren de koplopers allemaal Europese landen: Denemarken (20 % van de elektriciteitsvoorziening), Spanje (12 %), Portugal (9 %), Ierland (8 %) en Duitsland (7 %). Voor de Europese Unie in haar geheel lag het aandeel van windenergie eind 2007 op ongeveer 3,7 %. Tegen eind dit jaar zou dat aandeel al hoger liggen dan 4 % of zelfs de 5 % naderen.

Producers die landen op een bepaald moment niet meer windenergie dan ze verbruiken?

Dat gebeurt wel, vooral in Denemarken. In dat geval voert het land de overproductie uit naar Zweden of Duitsland.

Waar gebeuren momenteel de grootste ontwikkelingen op het vlak van windenergie?

De eerder vermelde Europese landen blijven sterk groeien, ook al zijn de meeste nieuwe installaties voor het eerst sinds tien

jaar buiten de Europese grenzen geplaatst, in China en de Verenigde Staten. Ook andere Europese landen kennen nu een snelle groei, zoals Italië, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Zweden, Polen en vooral Turkije vormen ook een interessante markt met grote groeimogelijkheden. Verder van huis hebben zowel Marokko als Egypte zich ertoe verbonden om hun productie van windenergie snel uit te breiden. En ten slotte hebben ook Brazilië, Argentinië en Mexico veel mogelijkheden, maar geen van hen is al echt begonnen. Ik durf erom wedden dat Brazilië de spits zal afbijten!

Wat denkt u van het voorstel van Greenpeace om de offshore windmolenparken van zeven Europese landen met elkaar te verbinden?

Dat is een fantastisch idee! Er zijn verschillende redenen waarom de regeringen de snelle ontwikkeling van windmolenparken op zee moeten bevorderen: omwille van de Europese doelstelling om 20 % van de energie uit hernieuwbare bronnen te halen tegen 2020. En om koploper te blijven op het vlak van de technologie voor windenergie.

– *Opgetekend door Caroline Veter*

⁽¹⁾ De Global Wind Energy Council vertegenwoordigt de belangen van de sector van windenergie.

⁽²⁾ Het IEA of Internationaal Energieagentschap verstrekt advies over het energiebeleid.

Er is hoop voor de Europese ener

De Europese Unie zou binnenkort een richtlijn moeten goedkeuren om 20 % van haar energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen tegen 2020. Dat is een aanzienlijke én noodzakelijke stap vooruit, want vandaag is dat nog maar 5 %. Toch twifelen velen of het op termijn mogelijk zal zijn om steenkool en kernenergie te vervangen door hernieuwbare energie. Met de publicatie van een nieuwe studie werpt Greenpeace een ander licht op de veelbelovende mogelijkheden van windenergie op zee.

Het onafhankelijke studiebureau 3E, dat zich toelegt op hernieuwbare energie, kreeg van Greenpeace de opdracht om de voordelen te onderzoeken van een verbinding tussen de windmolenparken in de Noordzee. Het rapport⁽¹⁾ is realistisch en voorzichtig: het gaat ervan uit dat er een vermogen van 64,8GW geïnstalleerd zal zijn tegen de periode 2020-2030. Dat cijfer is gebaseerd

op de bestaande en geplande windmolenparken en de doelstellingen van de betrokken landen. Het rapport bevat verschillende simulaties van stroomproductie: voor elk van de 118 geplande parken, voor verschillende regio's en voor de volledige Noordzee. Die simulaties zijn gebaseerd op 1,6 miljard meteorologische gegevens die gedurende drie jaar elk uur zijn geregistreerd.

Door windmolenparken op zee met elkaar te verbinden zal de energieproductie betrouwbaarder worden.

Waait het niet bij ons? Dan halen we onze wind wel ergens anders!

Het onderzoek toont aan dat het mogelijk is om de schommelingen die typisch zijn voor de productie van windenergie aanzienlijk te beperken door de windmolenparken langs de Belgische, Franse, Nederlandse, Britse, Duitse, Deense en Noorse kust via kabels met elkaar te verbinden. Concreet betekent dit dat een periode met weinig wind langs de Belgische kust kan worden gecompenseerd door een hogere productie uit een streek met meer wind. En als het over de hele Noordzee minder waaft of wanneer er meer vraag is naar elektriciteit, is het mogelijk om snel beter controleerbare

De eerste windmolens op de Thorntonbank, op dertig kilometer van de Belgische kust.

gieproductie

De Europese Unie beweegt in de goede richting, maar kan meer doen!

20 % hernieuwbare energie in de Europese Unie tegen 2020 is al een mooie stap vooruit! Voor België komt die doelstelling neer op 13 %.

Maar een doelstelling tegen 2020 zal niet volstaan om de CO₂-uitstoot te verminderen tot het niveau dat klimaatdeskundigen noodzakelijk achten. Greenpeace publiceerde in november een nieuwe versie van het 'Energy[r]evolutionscenario'. Dat toont aan dat het mogelijk is om de CO₂-uitstoot van de energiesector wereldwijd met meer dan 50 % terug te dringen en tegelijk heel snel af te stappen van kernenergie. Om dat te kunnen realiseren moeten er aanzienlijke maatregelen genomen worden op het vlak van efficiënt energieverbruik. En tegen 2050 moet 57 % van de energie en 80 % van de elektriciteit afkomstig zijn uit hernieuwbare bronnen. Met ander woorden: de Europese Unie mag haar inspanningen na 2020 niet stopzetten!

hernieuwbare energie in het net te brengen. Daarvoor kunnen we bijvoorbeeld een beroep doen op het grote potentieel aan waterkracht uit Noorwegen of op centrales op biomassa.

Het rapport van 3E bewijst dus dat de offshore windmolenparken in Noord-Europa grote mogelijkheden bieden en dat het belangrijk is om ze met elkaar te verbinden om de productie van windenergie betrouwbaarder te maken. Het stelt ook dat het invoegen van een grote maar wisselende

hoeveelheid hernieuwbare energie in het stroomnet niet te combineren valt met een stroomproductie op basis van kernenergie of steenkool, omdat die zich niet snel genoeg kan aanpassen aan een wisselende energievraag.

Het rapport is alvast positief onthaald door de Europese Commissie en de Belgische minister van Klimaat, Paul Magnette. Maar nu moet het nog in politieke daden worden omgezet. België moet bijvoorbeeld snel beslissen om het potentieel aan windener-

gie op zee te ontwikkelen. Het moet ook starten met de uitwerking van een systeem van onderzeese bekabeling met de buurlanden. De Europese Commissie moet de oprichting van dit netwerk coördineren. Wordt dus vervolgd...

– Fawaz Al Bitar

⁽¹⁾ A North Sea electricity grid [r]evolution, 3E-Greenpeace, september 2008. Beschikbaar op www.greenpeace.be (publicaties).

Op straat voor het klimaat op 6 december 2008

Op 6 december 2008 vindt er een nationale betoging plaats. We willen in Brussel zoveel mogelijk mensen op straat krijgen die iets willen doen voor het klimaat. Deze manifestatie kadert in de internationale actiedag voor het klimaat en is een initiatief van de Klimaatcoalitie, waar ook Greenpeace deel van uitmaakt.

De klimaatverandering eist een dringende aanpak. Het is dus belangrijk om een sterk signaal te geven aan de regeringen die half december vergaderen in Poznan, in Polen. Ze zullen er bespreken wat er na het Kyoto-protocol moet gebeuren. Ze hebben genoeg getalmd, het is nu tijd om stappen vooruit te zetten en maatregelen te treffen voor het klimaat. Om de klimaatcrisis onder controle te krijgen moet de wereldwijde CO₂-uitstoot met minstens 50 % naar omlaag tegen 2050.

Om deze boodschap meer gewicht te geven, vinden er op deze internationale dag voor het klimaat overal ter wereld acties plaats. In België wordt de manifestatie georganiseerd door de Klimaatcoalitie, die ongeveer 70 organisaties verenigt.

Voor praktische informatie over het verloop van de dag, kunt u terecht op www.greenpeace.be!

CO₂-regels voor auto's: de laatste loodjes ...

Dit is het vervolgverhaal van regelgeving voor de CO₂-uitstoot van nieuwe auto's. Greenpeace pleit voor zuinigere auto's terwijl de auto-industrie er alles aan doet om die evolutie af te remmen. De Europese Unie werkt momenteel aan een nieuwe regelgeving, die voor eind 2008 gestemd moet worden. Dat verloopt, zoals verwacht, niet van een leien dakje.

Meer dan 11.500 mensen tekenden de petitie en vragen strenge normen voor de CO₂-uitstoot van nieuwe auto's.

Eind september stemde de milieucommissie in het Europees Parlement tegen een verzwakking en uitstel van de regels. Ook een poging om de boetes voor autofabri-

kanten te verlagen werd verworpen. Het was bemoedigend om vast te stellen dat de parlementsleden niet gezwicht zijn onder de immense druk van de autolobby. Maar de discussies enkele weken later in de Europese Raad zijn jammer genoeg veel minder ambitieus. De grote lidstaten – met Duitsland en Frankrijk voorop – verdedigen vooral de belangen van de auto-industrie en vergeten de nood om de klimaatverandering aan te pakken.

Een petitie voor zuinigere auto's

Greenpeace overhandigde eind september een petitie aan Brussels milieuminister Evelyne Huytebroeck om België aan te moedigen zich te mengen in de debatten.

Huytebroeck vertegenwoordigt tot eind dit jaar ons land in de Europese milieudiscussies. Meer dan 11.500 Belgen ondertekenden de petitie (misschien was u een van hen?) en eisen dat onze regering resoluut pleit voor ambitieuze CO₂-regels voor nieuwe auto's en structurele maatregelen neemt voor een duurzame mobiliteit.

De stemming moet plaatsvinden voor het einde van 2008. Als alles loopt zoals gepland, leest u in ons volgend magazine een gedetailleerde analyse van de nieuwe Europese regelgeving voor CO₂-uitstoot van auto's!

– Joeri Thijs

Mobilisatiedag tegen een nieuwe snelweg in Luik

Op 28 september organiseerden Greenpeace en het Luikse actiecomité 'Stop CHB' een mobilisatiedag tegen de aanleg van een nieuwe snelweg ten oosten van Luik tussen Cerexhe-Heuseux en Beaufays (de 'CHB-verbinding'). Een verslag.

Actievoerders van het klimteam van Greenpeace traiden een groep vrijwilligers van het lokale actiecomité zodat ze zich kunnen verzetten tegen de aanleg van de snelweg, als het zover zou komen. De klimmers bevestigden platforms in de bomen en in het natuurgebied waren spandoeken

met rake slogans opgesteld. Honderden sympathisanten en milieuactivisten kwamen het project een hart onder de riem steken. Ze namen deel aan verschillende activiteiten en maakten kennis met het mooie natuurgebied dat bedreigd wordt door koning auto. Want de plannen

zouden niet alleen nefaste gevolgen hebben op lokaal niveau, ze zouden ook een verkeerde keuze zijn op het vlak van mobiliteit in België die dringend duurzamer moet worden. We volgen dit verder op...

– Joeri Thijs

Op tournee om de Indonesische bossen te beschermen

De uitbreiding van palmolieplantages is een van de voornaamste drijfveren voor ontbossing in Indonesië en Maleisië. In oktober en november 2008 toerde het Greenpeaceschip Esperanza door Indonesië om de bedreigingen voor de bossen in Papoea en Sumatra in kaart te brengen. En om oplossingen aan te reiken!

Papoea is het enige Indonesische eiland waar het regenwoud nog grotendeels intact is. De bossen op Sumatra zijn grotendeels vernietigd of gedegradeerd. Greenpeace roept op om dringend een moratorium op ontbossing in te stellen. Zo'n tijdelijke opschorting moet ademruimte creëren om de overgebleven bossen voorgoed te beschermen.

Na een reeks acties besliste Unilever, dat zich bevoorradt met palmolie uit Indonesië, om het moratorium te steunen. Enkele andere bedrijven volgden dat voorbeeld op.

Dit jongetje verzamelt palmolievruchten.

Van op de Esperanza roept Greenpeace vandaag nog meer bedrijven op om het moratorium te onderschrijven en het mee mogelijk maken. We sporen ook de Indonesische regering aan die dringend het moratorium in een wet moet gieten om de bossen te beschermen.

De Indonesische bossen zijn van vitaal belang voor het wereldwijde klimaat. Als we de bossen beschermen, bestrijden we ook de klimaatverandering.

Volg de Esperanza op onze website www.greenpeace.be (nieuws)

– Karen Janssens

In actie voor ggo-vrij veevoeder

Greenpeace verzet zich al jaren tegen de verspreiding van ggo's in het milieu. België kweekt geen ggo's, maar voert wel op grote schaal genetische gemanipuleerde soja uit Zuid-Amerika in om zijn vee te voederen. Onlangs voerde Greenpeace actie tegen veevoederproducent Aveve om te eisen dat het opnieuw ggo-vrij veevoeder aanbiedt.

De industriële sojateelt is een van de voornaamste motoren achter de grootschalige ontbossing in Zuid-Amerika. Ze gaat gepaard met intensief gebruik van pesticiden en bedreigt de kleine boeren, andere teelten en de biodiversiteit. De opmars van genetisch gewijzigde soja heeft deze tendens nog versterkt.

De meeste mensen willen liever geen ggo's op hun bord, dus wordt genetisch gemanipuleerde soja vooral verwerkt in het voeder van varkens, koeien en kippen... die wel op het bord van de consument belanden.

Uit respect voor de consument en het milieu verbieden heel wat winkelketens hun leveranciers van vlees om veevoeder

met ggo's te gebruiken. Daarom hebben Aveve en andere bedrijven jarenlang ggo-vrij voeder geproduceerd. Maar sinds kort zijn ze daarmee gestopt en stellen ze de consument voor voldongen feiten. Het is dus heel goed mogelijk dat uw stukje vlees of glaasje melk afkomstig is van dieren die ggo's te eten kregen, tenzij u kiest voor biologische producten of bepaalde kwaliteitslabels.

Het kan ook anders

Volgens Greenpeace is het perfect mogelijk om genetisch gewijzigde soja te vervangen door ggo-vrije soja of lokaal geteelde gewassen. Campina, het grootste zuivelbedrijf van Europa, maakte onlangs bekend dat het voor haar Duitse merk Landliebe

voortaan alleen nog ggo-vrij Europees voeder zal gebruiken. Op die manier zet Campina de toon voor een meer duurzame zuivelproductie in Europa.

– Jonas Hulsens

Actie bij Aveve om te eisen dat het opnieuw ggo-vrij veevoeder aanbiedt

Michel Genet, de nieuwe directeur van Greenpeace Belgium

Sinds oktober 2008 staat Michel Genet aan het roer van Greenpeace Belgium. Nadat hij acht jaar bij Crédal ⁽¹⁾ had gewerkt, wilde hij zich in zijn loopbaan wat meer op het milieu toeleggen. Dan is bij Greenpeace aan het juiste adres! Een interview.

Waarom hebt u na acht jaar bij Crédal beslist om te solliciteren bij Greenpeace?

Voor ik bij Crédal ging werken, had ik al voor Greenpeace gewerkt als verantwoordelijke voor de energiecampagne. Toen bood men mij de functie van directeur bij Crédal aan. Dat was heel boeiend werk, maar na acht jaar had ik de indruk dat ik alles had gezien. Toen zag ik de vacature bij Greenpeace, heb ik gesolliciteerd en ik ben blij dat ik de job kreeg.

Welk beeld had u van Greenpeace van buitenaf?

Ik vind het een heel bijzondere organisatie. Zij combineert technische vaardigheden, zoals lobbywerk, met acties die eigenlijk het handelsmerk van Greenpeace vormen. Door die schijnbaar tegengestelde aspecten is Greenpeace anders dan de andere ngo's. Ze zeggen dat Greenpeace radicaal is. Maar toch blijkt Greenpeace zelden ongelijk te hebben. De zaken die de organisatie verdedigt op internationaal vlak en de acties die ze voert, zijn heel relevant voor het voortbestaan van onze planeet. Ik vind het echt een voorrecht om deel uit te maken van Greenpeace.

En wat zijn uw plannen voor de Belgische afdeling?

Er liggen heel wat uitdagingen te wachten. Het klimaat gaat er veel sneller op achteruit dan ooit was gedacht. Sinds de film van Al Gore is er wel een zekere bewustwording, maar het gedrag van de politici verandert maar heel langzaam. Nochtans is verandering dringend nodig, zowel in België als internationaal. We moeten zowel de politici als de bevolking aanzetten tot gedragsverandering. Greenpeace kan in België rekenen op meer dan 100.000 sympathisanten. Zij vormen een kracht die we moeten versterken en mobiliseren. We moeten ook de impact van onze campagnes vergroten, aan

ons imago werken en onze naambekendheid uitbreiden zodat steeds meer mensen onze acties gaan steunen.

Welke milieuthema's liggen u het nauwst aan het hart?

De klimaatverandering vind ik heel belangrijk, maar ook duurzame landbouw en alles wat te maken heeft met biodiversiteit. We moeten de oceanen beschermen, strijden tegen de ontbossing, ... Algemeen zou ik zeggen dat we de aarde moeten beschermen voor de komende generaties. We moeten ook rekening houden met de sociale problemen die de milieuproblematiek veroorzaakt.

Wat doet u in uw dagelijks leven om het milieu te beschermen?

Voor sommige dingen ben ik echt maniak: het licht uitdoen, waaklampjes van toestellen doven, ... Vroeger ging ik met de auto naar het werk. Dat was in Louvain-La-Neuve en het kantoor was niet gemakkelijk te bereiken met het openbaar vervoer. Ik deed wel mijn best om mijn impact op het milieu te beperken, maar ik vervuilde toch nogal wat! Sinds ik in Brussel werk, verplaats ik me systematisch met het openbaar vervoer of neem ik de fiets!

– *Opgetekend door Caroline Veter*

⁽¹⁾ Waalse vereniging voor sociale kredietverlening.

Michel Genet : "Het zijn onder andere de acties die Greenpeace onderscheiden van andere ngo's."

Uw mening telt

We hebben veel reacties gekregen op onze vraag: “Wat is uw lievelingsgerecht op basis van wintergroenten?”, die we publiceerden in het vorige Greenpeace Magazine. Hieronder vindt u enkele van de reacties die wij hebben ontvangen. Ook u kunt een bijdrage leveren aan deze nieuwe rubriek! Uw mening wordt misschien gepubliceerd in het volgende magazine of op www.greenpeace.be.

Waarom lokale seizoenproducten?

In de allereerste plaats om het energieverbruik te beperken!

Als we kiezen voor groenten en fruit die lokaal gekweekt worden, is er automatisch heel wat minder energie nodig voor het vervoer dan wanneer we producten kopen van de andere kant van de wereld. Waarom zouden we asperges uit Mexico halen wanneer die op bepaalde momenten van het jaar ook in België worden geoogst?

Een seizoenproduct dat in de open lucht is gekweekt heeft veel minder energie nodig dan een product dat buiten het seizoen wordt geteeld in verwarmde serres, die veel energie verbruiken.

Daarom kiezen we best voor lokale seizoenproducten, bij voorkeur van biologische teelt. Bioproducten zijn gekweekt zonder chemische meststoffen of pesticiden en zijn gegarandeerd ggo-vrij.

Hierbij vindt u enkele recepten die u met biologische seizoenproducten kunt klaarmaken, die onze sympathisanten ons toestuurden. Smakelijk!

Spruitjes met kastanjes

Voor 4 personen: 1 kg spruitjes, 2 sjalotjes, een kruidentuiltje, enkele lepels olijfolie, 200 g gepelde kastanjes (vacuüm verpakt), zout, peper en muskaatnoot

Maak de spruitjes schoon en laat ze 5 minuten blancheren in kokend water. Giet af en laat uitlekken.

Fruit de gesnipperde sjalotjes in de olie. Als ze licht gebruid zijn, de spruitjes en het kruidentuiltje toevoegen, bestrooien met peper en muskaatnoot en overgieten met water tot alles net onder staat.

Breng aan de kook, plaats het deksel op de pan en laat 25 minuten zachtjes stoven op een klein vuurtje. Voeg de kastanjes toe, meng alles goed en laat nog 10 minuten verder koken.

Liliane V.

Prei op zijn Vlaams

Voor 4 personen: 16 fijne preistengels, 4 eieren, 100 g boter, peterselie

Maak de prei schoon en haal het grootste deel van het groen weg. Laat ze gaar koken in gezouten kokend water (20 à 30 minuten). Kook tegelijk de eieren hard en laat de boter smelten.

Laat de prei zorgvuldig uitlekken en verdeel over een serveerschotel. Pel de eieren en plet ze fijn met een vork. Bestrooi de prei met de geplette eieren, overgiet met gesmolten boter en bestrooi met gehakte peterselie.

Pascal H.

Tarte tatin

Voor het deeg: 150 gr bloem, 75 gr boter, 1/2 koffielepel zout, 1/2 glas water, 1 soeplepel suiker

Voor de vulling: 4 à 5 appels, 75 gr boter, 125 gr suiker, kaneelpoeder

Doe de bloem in een ruime kom en voeg de boter, in kleine stukjes, toe. Maak in het midden een kuiltje en doe daarin het zout, de suiker en het water. Meng voorzichtig, zonder echt te kneden, en vorm een bal die u gedurende 20 min. laat rusten. Schil ondertussen de appels, snijd in kwartjes en haal het klokhuis eruit. Snijd in gelijke partjes. Vet een taartvorm (ong. 22 cm) ruim in met boter. Strooi twee soeplepels suiker op de bodem van de vorm, leg daarop de appels in laagjes en strooi er een stevige soeplepel suiker en kaneel over. Rol het deeg uit en bedek hiermee de appeltjes in de taartvorm. Zet gedurende 20 min. in een voorverwarmde oven van 260° C. Haal de taart uit de oven en keer ze om op een andere taartvorm of vuurvaste schaal. Strooi er de rest van de suiker over en zet de taart nog een tiental min. onder de grill tot de suiker gekaramelliseerd is. Dien lauw op, eventueel met een bolletje vanille-ijs!

Johanna B.

Uw mening telt

Wat hebt u gedaan om het energieverbruik van uw woning te verminderen?

Stuur ons zo snel mogelijk uw reactie per mail naar opinion@be.greenpeace.org

Zin om voor Greenpeace te werken?

U houdt van sociale contacten? U weet hoe u mensen kunt overtuigen? En u bent op zoek naar een job van bepaalde duur? Kom dan bij onze teams en werk mee om de groep sympathisanten van Greenpeace uit te breiden.

Het hele jaar door verspreiden de teams van Greenpeace zich over België om een maximum aantal mensen kennis te laten maken met onze campagnes en om hen te overtuigen om Greenpeace te steunen met hun gift én hun stem. Onze teams bestaan uit 2 tot 5 personen en werken in Brussel en Vlaanderen. Wij bieden een betaalde, deeltijdse of voltijdse job aan.

U kunt kiezen uit twee programma's:

Direct Dialogue: u spreekt mensen aan op verschillende publieke plaatsen zoals winkelstraten, universiteiten, festivals, evenementen. U werkt hoofdzakelijk overdag.

Door to Door: u belt aan bij de mensen en ontmoet hen thuis. U werkt vooral 's avonds en op zaterdag.

Geïnteresseerd?

Stuur dan uw cv en motivatiebrief via e-mail naar direct.dialogue@be.greenpeace.org of per post naar Greenpeace Belgium, Direct Dialogue, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel.

Inschrijven kan ook door het onlineformulier in te vullen op www.greenpeace.be.

De selectieprocedure voor 2009 start in het begin van het jaar.

Wenst u meer informatie over deze functies? Contacteer ons telefonisch op het nummer 02/274.02.42 of 02/274.19.37.

Of stuur een e-mail naar direct.dialogue@be.greenpeace.org

Onze sympathisanten zijn de drijvende kracht achter onze overwinningen voor het milieu.

In België heeft Greenpeace meer dan 100.000 sympathisanten. Ze zijn in verschillende opzichten onmisbaar. Ze geven ons de middelen die nodig zijn om campagne te kunnen voeren. Maar ze steunen ook massaal onze eisen voor een beter leefmilieu. Dankzij hen zijn we een belangrijke en geloofwaardige drukingsgroep. Hoe meer sympathisanten ons steunen, hoe beter onze boodschap gehoord wordt! Help ons om nog meer mensen te overtuigen om sympathisant te worden!

Zin om voor Greenpeace te werken? Kom onze promotieteams versterken!

GREENPEACE dossier

Winter 2008 • December - januari - februari

Greenpeace in Afrika

Het is zover! Greenpeace opende zijn deuren in Afrika. De kantoren in Zuid-Afrika en Congo zijn in november 2008 geopend. In Senegal is het nog wachten tot eind 2009 of begin 2010. Amadou Kanoute, die ruim anderhalf jaar aan de leiding staat van het Afrikaproject, ziet heel wat uitdagingen. Greenpeace zal zijn plaats moeten veroveren naast de andere ngo's die actief zijn op het terrein, het moet de bevolking sensibiliseren, ... Greenpeace heeft in Afrika in elk geval unieke kansen om te ijveren voor de bescherming van het milieu. Dat zal vooral gebeuren door actief campagne te voeren tegen de klimaatverandering, de ontbossing en de overbevissing.

Klimaatverandering, ontbossing, overbevissing: Greenpeace timmert aan de weg in Afrika!

Het Afrikaanse continent worstelt met een massa milieuproblemen en toch wil Greenpeace zich toeleggen op drie thema's: klimaatverandering, ontbossing en overbevissing. Deze problemen tonen misschien meer dan alle andere aan hoezeer de plundering van rijkdommen en de verwoesting van het milieu de ongelijkheid in Afrika hebben versterkt. Greenpeace wil bewijzen dat een beter beheer van de natuurlijke rijkdommen van het continent op termijn gunstig zal zijn om de armoede te bestrijden, de voedselzekerheid te waarborgen en te evoluteren naar een gezondere leefomgeving voor de generaties van vandaag en morgen.

Zuid-Afrika draagt in grote mate bij aan de klimaatverandering die het Afrikaanse continent zwaar treft.

Meer hernieuwbare energie in Zuid-Afrika

Net zoals voor alle andere afdelingen van Greenpeace in de wereld zal de strijd tegen de klimaatverandering ook in Afrika het belangrijkste campagnethema worden. Deze campagne zal zich toespitsen op Zuid-Afrika, dat de 14de grootste uitstoter van CO₂ ter wereld is. Vandaag produceert het land 92 % van zijn stroom op basis van steenkool. En het is van plan om de stijgende vraag op te vangen door nog meer gebruik te maken van steenkool en... kernenergie!

Vreemd genoeg trekt Zuid-Afrika tegelijk de kaart van hernieuwbare energie. Het land lijkt te hebben begrepen dat de klimaatverandering allereerst de armen zal treffen die voor hun overleven afhankelijk zijn van de landbouw en de regen. Daarom heeft de regering zich in 2003 tot doel gesteld om het aandeel van hernieuwbare energie in de nationale energievoorziening tegen 2013 op te trekken tot 4 %. Ook op internationaal vlak speelt Zuid-Afrika een cruciale rol in de onderhandelingen over het klimaat. Het land lijkt een vooruitstrevender standpunt

te willen innemen over de noodzaak om de CO₂-uitstoot te beperken.

Meer gewicht in de schaal voor hernieuwbare energie

Greenpeace vindt het essentieel om druk uit te oefenen op dit land vol tegenstrijdigheden op het vlak van energie, zodat er meer geïnvesteerd wordt in hernieuwbare bronnen. Zuid-Afrika mag zich niet beperken tot mooie woorden, maar moet een beleid ontwikkelen om hernieuwbare energie te bevorderen.

Hernieuwbare energie biedt een enorme kans om de soevereiniteit van het continent op vlak van energie te verzekeren. En om voor zijn economische en sociale ontwikkeling niet langer afhankelijk te zijn van vervuilende energiebronnen. De prijs van aardolie is onbeheersbaar. Kernenergie is een dure technologie zonder oplossing voor het radioactieve afval. En het gebruik van steenkool staat overal ter wereld steeds meer ter discussie omwille van de hoge CO₂-uitstoot.

Natuurlijke rijkdommen bewaren is ook armoede bestrijden

Meer dan 90 % van de Afrikaanse bevolking is afhankelijk van producten uit de landbouw, de visserij en het woud voor hun voedsel, huisvesting, geneesmiddelen en inkomen.

De exploitatie van deze rijkdommen gebeurt vandaag vooral volgens het model van industriële uitputting en dat veroorzaakt ernstige problemen. Het is niet rechtvaardig dat steeds meer vis die in Afrika wordt gevangen op het bord van de Europeanen belandt, ten koste van de plaatselijke bevolking. Het is ook niet eerlijk dat grote bedrijven de bossen van Congo ontginnen, ten koste van de plaatselijke gemeenschappen die al in een kwetsbare situatie zitten. We mogen ook niet vergeten dat de klimaatverandering leidt tot minder regen in Afrika en zo de landbouw en dus de voedselzekerheid van heel veel mensen bedreigt.

Een duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen zal helpen om de armoede te bestrijden, de voedselzekerheid te garanderen en het milieu te beschermen voor de huidige en toekomstige generaties. Dat is onze boodschap aan de Afrikaanse overheid, de internationale ontwikkelingsorganisaties en de bedrijven die in Afrika actief zijn. We richten ons ook tot de ontwikkelde landen waar de meeste van die ondernemingen vandaan komen en de consumenten.

Houtkapbedrijven plunderen de Afrikaanse bossen en beroven zo de plaatselijke bevolking. Het hout wordt naar het Westen uitgevoerd.

De bevolking aan de kusten van West-Afrika is afhankelijk van de visvangst om voldoende proteïnen binnen te krijgen.

Verantwoord beheer van de bossen in Congo

In Congo zal Greenpeace zijn inspanningen voortzetten om het tropische woud te beschermen tegen ontbossing. Congo staat op de 21ste plaats op het vlak van CO₂-uitstoot, hoewel het een van de armste en minst geïndustrialiseerde landen ter wereld is. Dat komt door de ontbossing, die trouwens ook dramatisch is voor de veertig miljoen mensen die in het woud wonen en voor de okapi's, bonobo's, gorilla's, ...

Deskundigen van Greenpeace, vooral van de Belgische afdeling, gaan al jaren regelmatig naar Congo om ter plaatse vast te stellen wie verantwoordelijk is voor de

ontbossing. Tegelijk volgt Greenpeace op politiek vlak de inspanningen van de Congolese regering om met de hulp van donoren een goed beheer van de bossen uit te stippelen. Zo heeft het land in 2002 een boswetboek goedgekeurd en een moratorium ingesteld op het toekennen van nieuwe vergunningen aan houtkapbedrijven. Dat is positief, maar Greenpeace stelt alles in het werk om er voor te zorgen dat de regels ook daadwerkelijk worden nageleefd.

Strijden tegen ontbossing is ook de klimaatverandering afremmen

Door een plaatselijk kantoor te openen en meer mensen in te zetten, wil Greenpeace nieuwe uitdagingen aanpakken in Congo. We zetten de strijd tegen de illegale ontbossing voort, maar we willen ook wijzen op het verband tussen ontbossing en klimaatverandering. De bossen spelen immers een cruciale rol bij de regeling van het wereldwijde klimaat.

We zullen de druk op de internationale gemeenschap opvoeren: er moet een financiële structuur komen ten voordele van landen die hun bossen beschermen om de klimaatverandering tegen te gaan.

Naar een meer ecologische visvangst in Senegal

Eind 2009 zal Greenpeace zijn derde Afrikaanse kantoor openen in Senegal. Daar is het vooral de bedoeling om actie te voeren tegen de grote Europese en Aziatische vissersboten die illegaal de zee voor de Afrikaanse westkust leegplunderen. Uiteindelijk belandt de vis die zij vangen op het bord van de rijke consumenten in Europa en Azië.

Deze vorm van visserij berooft de kuststaten van aanzienlijke inkomsten. Maar het ergste is dat de voedselzekerheid in het gedrang komt. De bevolking aan de westkust van Afrika is afhankelijk van de visvangst voor een voldoende proteïnerijke voeding.

Industriële visvangst bedreigt de voedselzekerheid

Greenpeace zal actie voeren tegen de illegale visvangst en ijveren voor een inkringing van de internationale vloot. Tegelijk moet er ook werk worden gemaakt van een duurzame visvangst. Dat wil zeggen dat de visserij rekening houdt met de behoeften van de plaatselijke bevolking. Ze mag ook de soorten die in zee leven, hun habitats en de ecosystemen niet in gevaar brengen.

Amadou Kanoute, aan het hoofd van Greenpeace Afrika

Amadou Kanoute staat al ruim anderhalf jaar aan het hoofd van het Afrikaproject. In oktober 2008 was hij in Brussel voor een kort bezoek, net voor de opening van de eerste kantoren in Afrika. Wij spraken met hem over de werking van Greenpeace in dit uitgestrekte continent en de manier waarop de organisatie de publieke opinie voor zich wil proberen te winnen.

Binnenkort zal Greenpeace drie kantoren hebben in Afrika. Hoe zullen die georganiseerd zijn?

Wij zullen inderdaad drie vaste stekken hebben

in Afrika. In Zuid-Afrika in Johannesburg, in de Democratische Republiek Congo in Kinshasa en in Senegal in Dakar. De algemeen directeur zal vooral vanuit Johannesburg werken, maar zal ook regelmatig aanwezig zijn in de drie kantoren! De administratieve en financiële diensten zullen ook in Johannesburg gevestigd zijn. We hebben een ontwikkelingsplan van drie jaar opgesteld en na die periode willen we ongeveer 25 mensen in dienst hebben, verdeeld over de drie kantoren.

Hoe worden de eerste stappen van Greenpeace in Afrika gefinancierd?

Voor het grootste deel putten we uit de reserves van Greenpeace die afkomstig zijn van fondsen ingezameld door de nationale afdelingen.

Ik wil er hier ook even op wijzen dat Greenpeace Belgium en zijn sympathisanten enorm hebben bijgedragen om het startkapitaal bij elkaar te krijgen. Met die steun hebben we Greenpeace in Afrika kunnen lanceren. Daarnaast gaan we natuurlijk ook onze eigen fondsenwerving opzetten.

Zuid-Afrika is het rijkste land van de drie. Wilt u vooral daar geld inzamelen?

Inderdaad. De eerste jaren zullen wij het grootste deel van onze fondsenwerving in Zuid-Afrika opzetten. Wij hebben er al een positief imago bij de middenklasse. Die mensen hebben een vrij hoog inkomen en zijn bereid om te investeren in een gezonde leefomgeving voor hun kinderen. Volgens

onze eerste schattingen zouden wij bij de start kunnen rekenen op ongeveer 8.000 individuele sympathisanten. Wij zullen onze fondsenwerving de komende jaren natuurlijk ook uitbreiden naar andere grote donateurs.

Zult u ook op een andere manier de steun vragen van de sympathisanten in Afrika dan via een gift?

Zeker! Wij zullen hen aanmoedigen om, net als vele andere vrijwilligers, Greenpeace op het terrein te helpen. Op termijn moeten zij de basis vormen voor onze legitimiteit en onze relevantie en moeten zij een van de krachten van Greenpeace in Afrika worden. Daarvoor zullen nog veel sensibiliseringsacties en educatieve projecten over milieu-thema's nodig zijn.

We zullen ook moeten aantonen dat onze acties – die ze op televisie zien – recht-

streeks verband houden met hun zorgen en een impact kunnen hebben op hun leven vandaag en morgen. Wij zullen ons richten tot scholieren, individuele burgers en organisaties uit het maatschappelijk middenveld en hen sensibiliseren en mobiliseren. Zij kunnen het verschil maken wanneer wij campagne voeren en de confrontatie aangaan met degenen die er geen belang bij hebben dat er veranderingen komen ten gunste van het milieu.

Welke meerwaarde kan Greenpeace leveren voor Afrika, want er zijn toch al heel wat ngo's aanwezig?

Wij zijn een internationale en wereldwijde organisatie en dat is onze eerste 'troef'. Milieuproblemen kennen geen grenzen. Door de globalisering van de economie en de internationale relaties vergen deze problemen ook een wereldwijde aanpak en

De bevolking wakker schudden, dat is een van de grote uitdagingen voor Greenpeace in Afrika.

oplossingen.

Verder hebben wij ook een onderzoekscapaciteit waarover de meeste andere niet-gouvernementele organisaties en plaatselijke organisaties niet beschikken. Wanneer zij dezelfde zaken verdedigen als wij, kunnen wij de resultaten van ons onderzoek en ons veldwerk met hen delen en zo hun lobbywerk of belangenverdediging bij de plaatselijke overheid versterken.

En ten slotte biedt onze aanpak, gebaseerd op actie en confrontatie, de mogelijkheid om het lobbywerk dat deze ngo's en lokale organisaties vaak al lang voeren voort te zetten en beter zichtbaar te maken.

Met andere woorden, wij hebben de strategische keuze gemaakt om samen te werken met heel veel verenigingen die al vele tientallen jaren aanwezig zijn op het terrein. Wij zullen hun engagement en verwezenlijkingen erkennen, hun het vertrouwen geven waar ze recht op hebben en met hen

samenwerken.

Bent u van plan om in Afrika dezelfde soort acties te voeren als in België? Is het niet gevaarlijk om de rechtstreekse confrontatie aan te gaan met bedrijven of overheidsinstanties, vooral in Congo?

Wij onderscheiden ons precies door onze geweldloze acties, ons onderzoek en onze getuigenissen. Die eigenheid gaan we dus zeker behouden, maar we gaan ze wel aanpassen aan de context waarin we werken.

We zullen regelmatig actie moeten voeren tegen politieke of commerciële belangen die sterk verankerd en ingeburgerd zijn in de landen waar we werken. We onderschatten de risico's voor onze veiligheid niet. We moeten dus waakzaam zijn.

Maar ik wil er ook op wijzen dat de rechtsstaat, goed bestuur en mensenrechten in de betrokken landen zijn aanvaard als bestuursvorm, ook al worden ze in de prak-

tijk niet altijd toegepast. We hebben bijvoorbeeld net een rapport gepubliceerd over de illegale houthandel en belastingontduiking door een multinational in de Congolese houtsector. Dat rapport is gunstig onthaald door de Congolese overheid. Wanneer de regeringen het willen opnemen tegen machtige bedrijven om de belangen van hun bevolking te verdedigen kan het werk van Greenpeace hun een kader bieden. Wanneer de situatie niet gunstig is voor Greenpeace, zijn goed geïnformeerde en actieve burgers het enige wapen tegen misbruiken van de overheid. Vandaar onze strategie om samen te werken met lokale ngo's. We moeten een echt netwerk opbouwen met het publiek. Dat zal onze capaciteit om internationaal druk uit te oefenen, die we te danken hebben aan onze sympathisanten wereldwijd, nog versterken.

– *Caroline Veter*

Met dank aan Amadou Kanoute

In het verleden heeft Greenpeace al onderzoek verricht op het terrein in Congo. Nu zullen we met onze aanwezigheid sterker kunnen wegen op beslissingen die belangrijk zijn voor het milieu.

Bedankt!

Zoals u weet weigert Greenpeace alle financiële steun van de politiek en het bedrijfsleven om zijn onafhankelijkheid te bewaren. Uw steun maakt het verschil!

In België konden wij in 2008 rekenen op de steun van meer dan 100.000 mensen. Dankzij uw gift en/of uw deelname aan onze campagnes via het internet, biedt u ons de mogelijkheid om door te zetten en overwinningen te behalen voor het milieu, zowel in België als elders in de wereld. Dankzij u vormen wij ook een belangrijke drukingsgroep: hoe meer mensen ons steunen, hoe meer er rekening wordt gehouden met onze eisen voor een beter milieu.

Om u te bedanken voor uw trouwe steun, voegen wij bij dit magazine onze kalender voor 2009. Wij wensen u alvast een heel gelukkig 2009!

Het Greenpaceteam

Het ontwikkelen van onze campagnes in Afrika is een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren.

Steun ons! 001-1380706-84

Greenpeace - Haachtsesteenweg 159 - 1030 Brussel - tel: 02/274.02.00

GREENPEACE

www.greenpeace.be